

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

№10
(жовтень 2018 року)

ЛІТАВРИ

kmoun.info
ukrslovo-litavry.org.ua

2 «Війни Нема... Є»

4 Стиль і послідовність Андрія Мельника

5 Правопис: націоналізм чи анархізм?

8 Голосіївська криївка

ЗВЕРНЕННЯ З НАГОДИ 90-ї РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ ОУН

Богдан ЧЕРВАК,
Голова ОУН
Степан БРАЦЮНЬ,
Голова КУН

З лютого 2019 р. виповнюється 90 років створення Організації Українських Націоналістів. В новітній історії України, після спаду активності Української національної революції 1917 року, ОУН стала провідною та об'єднуючою політичною силою української нації в послідовній, безкомпромісній, жертвовній боротьбі за відновлення Української Самостійної Соборної Держави.

ОУН – концентрація історичного досвіду, модерної національної ідеї та системного пасіонарного чину української нації у споконвічному прагненні

до власної державності, це приклад високоорганізованої боротьби за право на самовизначення, за право жити на рідній землі за своїми законами, що уклалися нацією протягом тисячоліть.

Створення ОУН вмотивовано об'єктивною потребою вироблення нових підходів, нової стратегії і тактики боротьби за власну державу. Провідні теоретики ОУН окреслили ідейні й програмові засади ідеології українського націоналізму – незнищеного суспільного руху, світогляд якого ґрунтується на інтересі нації і держави.

ОУН постала як загальнонаціональна сила, готова політично і мілітарно відстояти інтереси української нації. Не випадково, ідейним натхненником створення ОУН та першим головою його Проводу став Євген Коновалець –

провідний військовий і політичний діяч, один із організаторів боротьби за державну незалежність в 1917 – 1922 рр.

ОУН стала єдиною українською політичною і військовою силою, що за умов жорстокого протистояння між двома імперіями – сталінським СРСР та гітлерівською Німеччиною – спромоглася організувати й очолити національний рух за відновлення Української держави. Діяльність Похідних груп ОУН та героїчна збройна боротьба УПА, основу якої склали кращі кадри націоналістів, – незаперечні свідчення довічності національної ідеї та готовності українського народу зі зброєю у руках відстоювати право мати власну національну державу.

Жертвна боротьба націоналістичного підпілля в концтаборах радянсько-

го Гулагу, дійова організація спротиву гулагівській нелюдській системі, підготовка і проведення масових повстань у таборах – засвідчили незламність та непереможність організованого націоналістичного руху, який був єдиною дієвою силою в боротьбі з московським більшовизмом.

Саме український націоналізм впродовж довгих десятиріч російсько-більшовицького панування над Україною послідовно оберігав і живив визвольну ідею українського народу та віру в його неодмінну перемогу. Український націоналізм став основою консолідації українців вільного світу, збереження ними національної самоідентичності в країнах поселення на всіх континентах. Український націоналізм ідейно надихав та організаційно підтримував рух спротиву російському тоталітаризму в Україні, активно впливав на формування суспільних сил, які в пам'ятні 80-ті – 90-ті роки ХХ ст. стали провідними ідейними натхненниками відновлення самостійної Української держави.

Завдяки наполегливості українських націоналістів у другій пол. ХХ ст. ОУН вдалося створити масштабну та дієву міжнародну мережу антиімперського та антикомуністичного руху, якої не знала світова історія. Антиімперські, антикомуністичні центри об'єднували Україну, Білорусь, народи Кавказу, Грузію, Вірменію, Азербайджан, Туркестан, Сибір, Ідиль-Урал, Донські землі, Литву, Латвію, Естонію, Словаччину, Чехію, Угорщину, Болгарію, Румунію, Сербію, Хорватію, Албанію, В'єтнам, Кубу та ін. У наступні роки антиімперські організації були створені в країнах Африки, Південно-Східної Азії та, навіть, Латинської Америки. Українські націоналісти відіграли активну роль у створенні та діяльності Світової Антикомуністичної Ліги, до складу якої входили представники більш ніж 60 країн світу та яка відіграла значну роль в процесі краху російської комуністичної імперії. Українська делегація домоглася входження у ВАКЛ як рівноправна з американською, японською та іншими делегаціями, за якими стояли потужні світові держави.

Закінчення на 8 стор.

Ніна ГОЛОВЧЕНКО

7 жовтня в столичному Будинку Офіцерів ЗСУ відбулась прем'єра вистави «Війни Нема... Є» за мотивами творів письменника Бориса Гуменюка.

Борис Гуменюк – учасник Революції гідності, доброволець батальйону ОУН, який із Майдану пішов на фронт, на Схід, на Донбас. Позивний «Кармелюк». Саме завдяки цьому жорсткому несподіваному досвіду – війні з «братами» і народилися спершу його «Вірші з війни», а потім збірка «Блокпост». Для відбиття власного досвіду переживання війни Б. Гуменюк обрав нетрадиційну форму – верлібр і віршіпрозою, які у книзі «Блокпост» доповнені ще й публіцистичними текстами. Своєрідна гармонія тяжкої теми і нетрадиційної форми вірша сколихнула шанувальників Слова: поезія Бориса Гуменюка набула популярності серед небайдужих людей і незашорених фахівців. З іншого боку, шанувальники традиційних форм часом не сприймають тексти Б. Гуменюка.

Отож, твори Бориса Гуменюка стали своєрідним лакмусовим папірцем, бо випадкові люди не реагують на його чесну і відверту поезію, пронизану мудрістю.

Головну роль Солдата у виставі зіграв актор драми Дніпровського академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка Ігор Кирильчатенко (позивний «Артист»).

На сторінці у Facebook про себе Ігор пише так: «Актор театру (на даний час). Актор кіно (коли покличуть). Режисер (коли потрібно). Ветеран АТО (назавжди!)». Очевидно, що участь у війні на Донбасі та мистецькі орієнтири дали змогу Ігореві відчутти особливу інтонацію текстів Б. Гуменюка. І саме у нього виникла ідея такого спектаклю.

Про народження вистави Ігор пише так: «Режисера знайшов я. Колись учився з ним в театральному училищі. Потім він закінчив Санкт-Петербурзьку академію по режисурі. Нам потрібен був режисер, що пише, який зміг би з текстами Гуменюка укласти п'єсу. Директор театру Оксана Петровська прислухалася до моєї пропозиції і запросила В. Волконського до театру. Коли була зібрана акторська команда, ми добирали тексти Гуменюка, які нам найбільше подобалися, а режисер, відштовхуючись від нашого творчого потенціалу, створював виставу».

Отож режисером драми парадоксу – сценічної версії текстів із книги Б. Гуменюка «Блокпост» став В'ячеслав Волконський. Режисер заявив про себе у Дніпрі як креативна, багатогранна особистість роботами в театрі «Камерна сцена» (Дніпропетровський академічний молодіжний театр), згодом у Дніпропетровському академічному українському музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка. До суті режисерської інтерпретації у спектаклі «Війни нема...Є» В. Волконський додав, як значалося, ще і роботу над сценарієм. На стрижень головної думки – антигуманної сутності будь-якої війни він низав проникливі і «психологічно напружені» (В. Теремко) вірші Б. Гуменюка, які добрав спільно з акторами.

Режисер В. Волконський відчув і акцентував оцю психологічну напруженість віршів Б. Гуменюка. І тим самим В. Волконський теж долучився до когорти людей, які відчувають у віршах Б. Гуменюка не лише емоцію, правду, а ще й своєрідний документ епохи. Василь Теремко, видавець і автор передмови до книги Б. Гуменюка «Блокпост» наголошував: «Цінність цих творів як психологічного розмислового документа епохи з роками наростатиме. Щоб зрозуміти тих, хто, повертаючись до-

«ВІЙНИ НЕМА... Є»

му, надто драматично вписується в обивательський ландшафт, кого нудить від побаченого довкола, потрібно ці твори читати і думати над ними».

Спектакль «Війни нема... Є» теж не для обивателів.

Психоделічна історія про повернення / неповернення з війни, про жорстоку правду війни не залишила байдужим жодного глядача, серед яких не було випадкових людей.

На прем'єру в Києві завітали учасники АТО, волонтери, військовослужбовці, студенти, курсанти військових училищ, науковці, журналісти, актори київських театрів, учасники громадських організацій.

Жанр вистави заявлено як драму парадоксу. Очевидно, йдеться про складно сумнісі речі: висока місія захисту від агресора своєї землі та її незалежності обертається кривавими і жорстокими діями, наслідки яких тривають у травмованій свідомості людини і після їх завершення.

Сюжет окреслено пунктирно. На сцені і актори, і глядачі проживають динамічну історію переживань, снів, марень Солдата, що фізично повернувся з війни, але у підсвідомості якого війна ще триває.

Приводом до стану міжбутьтя між Життям і Смертю стає побутовий конфлікт у кав'ярні в місті, куди повертається з фронту Солдат: там йому, що воює за УКРАЇНУ, «пропонують гаварить правільна»... Після нервового зриву Солдат перебуває в лікарні у стані коми. Травмована психіка провокує зри-

нання у підсвідомості героя то кривавих спогадів, то екзистенційних внутрішніх діалогів, то риторичних питань, то праобразів...

Образна система вистави, з одного боку, проста і лаконічна, з іншого боку, складна.

У реальному світі діють Солдат, його Мати і Лікар.

У снах і мареннях навколо Солдата вирують химерні істоти, що вбрані у дивний одяг кольорою хаки з червоно-кривавими акцентами та елементами українського національного орнаменту. Обличчя істот – білі маски, на яких чорним гримом відтворено емоцію жаху, агресії, суму. Часом це червоно-чорна маска, яку, залежно від емоції чи світовідчуття, актор вбирає, знімає або змінює. Карнавал жаских страхів, сумнівів і спогадів Солдата підсилюється сценографією: темним тлом, мінімалістичним інтер'єром, вервечкою мечів, а також сучасної зброї, ритуальними танцями дивних істот, у маскувальній «кі-кіморі» зокрема, різкими звуками.

До веремії персонажів-масок долучаються образи реальних історичних персонажів, пов'язаних із темою війни (наполеона зокрема).

У світі химер, які розривають душу Солдата, звучать емоційно чесні і відверті рядки Бориса Гуменюка про вросання у війну добровольця, який пішов захищати і українську мову, і Україну, і матір, а пізнає жахиття війни, серед яких намагається бути Воїном, а не вбивцею: «Соняхи», «Що ти маєш на увазі командире...», «Я вчора вмер», «Дивне це відчуття», «Де немає живих», «Благословенна будь жінко»...

Благословенна будь жінко.
Благословенна будь жінко
Що народила сина
Благословенна будь жінко
Що народила мені ворога
Благословенна будь куле
Випущена з мого автомата
Благословенний будь автомат
Який минулої ночі випустив 250 набоїв
І ні разу не заклинив.
Благословенна будь куле
Що потрапила в ціль.
Плач благословенна жінко:
Твій син –
Мій ворог –
Оnde він лежить...

Головними атрибутами у виставі стали соняхи і меч як символи протистояння Природи, Любові і Війни.

А чарівною червоною ниткою («червоне – то любов...»), яка показала Солдатові шлях до відновлення душевної рівноваги, стали материнські надія, віра і любов.

Завершується вистава відчуттям того, що війна є, на жаль, не винятком, а константою буття людини у світі. Але кожний такий досвід є неповторним, тяжким і трагічним. До цього не можна звикнути. І кожного разу кожному народові чи кожній людині, що пізнали війну, треба відроджувати самих себе, свою людську, а не звірячу суть. Шляхом до відновлення самого себе, за концепцією авторів вистави, є любов, насамперед материнська.

Увіразнюється цей акцент звучання лемківської народної пісні «Ой верше мій, верше»:

Ой верше мій, верше,
Мій зелений верше,
Юж мі так не буде,
Як мі било перше.

Бо перше мі било
Барз мі добрі било,
Од своєю мамички
Не ходити било...

У спектаклі задіяні: народний артист України Василь Крачковський, заслужена артистка України Нелія Ніколаєва, актори Володимир Носко, Вероніка Голованьова, Тетяна Лоза, Людмила Кусакіна, Наталя Гаврикова, Володимир Кравченко, Денис Жуков.

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Ми цінуємо вашу підтримку та довіру. Дякуємо, що ви з нами. Протягом останніх трьох років наше видання безкоштовно поширювалося у 19 областей України, зону проведення АТО, а також за кордон. Повідомляємо, що можна оформити передплату на рік. Газета виходить один раз на місяць, обсягом 8 стор. Вартість передплати на рік: 99 грн 84 коп. Передплатний індекс: **60277**. Відтепер найважливіші та актуальні матеріали ви зможете отримувати вчасно з доставкою додому! Передплатити можна у відділеннях поштового зв'язку (Укрпошти); в операційних залах поштамтів; на сайті ДП «Преса»: www.presa.ua

Дякуємо, що підтримуєте часопис з віковою традицією.

Редакція газети «Українське слово – Літаври»

БОРОТЬБА ПОЛТАВЦІВ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ: УСВІДОМЛЕНІ ВИСНОВКИ

«Полтавці у Другій світовій війні: боротьба за українську державність. Невідомі герої», – за такою темою відбулася 25 вересня в Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського конференція громадськості та науковців-істориків. Вона присвячена 75-річниці вигнання гітлерівських окупантів із Полтавщини та вшануванню пам'яті всіх учасників українського національно-визвольного руху в роки Другої світової війни.

Організували і провели конференцію краєзнавчо-історичний клуб при Полтавській центральній міській бібліотеці, Полтавський осередок ОУН та громадська спілка «Ліга ГО «Громада Полтавщини» за підтримки кафедри історії України ПНПУ імені В.Короленка та краєзнавчого музею імені В. Кричевського.

Із доповідей, що прозвучали, слухачі – представники громадських організацій, студенти, курсанти – змогли сформулювати відносно цілісне уявлення про український національно-визвольний рух у 1940–1945 роках; через біографії видатних представників цього руху – вихідців із Полтавщини – можна було прослідкувати всі напрямки боротьби українського народу за свою державність, проти трьох окупантів одночасно – гітлерівської Німеччини, шовіністичних кіл Польщі, комуністичної Москви під назвою СРСР.

У доповіді доктора історич-

них наук Л.Л.Бабенко «Українське питання і національно-визвольний рух перед Другою світовою війною» було ґрунтовно висвітлено ситуацію в Україні і навколо України в 30-х роках, діяльність українських націоналістичних організацій на еміграції, створення і діяльність ОУН, бачення керівництвом ОУН мети національно-визвольного руху і шляхів її досягнення. В доповіді наголошено на спільній відповідальності нацистського уряду Німеччини і комуністичного уряду СРСР за розв'язання Другої світової війни.

У доповіді кандидата історичних наук В.Я.Ревегука «Ідеологія українського національно-визвольного руху. Дмитро

Андрієвський» висвітлено життя та громадську діяльність серед української еміграції вихідця із Полтавщини інженера Дмитра Андрієвського, який був переконаним націоналістом – державником, одним з чільних організаторів ОУН, її ідеологом.

Про втілення ідей і символів ОУН в життя сьогоденної Української Держави йшлося у співповіді з цього питання, яку зробив Голова Секретаріату ОУН, професійний історик, громадський діяч В.С.Чмир.

Із доповіді «Підпілля українського національно-визвольного руху на Полтавщині в ро-

ки гітлерівської окупації, осередок у Кременчуку. Дмитро Барковський» слухачі дізналися про боротьбу оунівського підпілля за Українську державність, проти всіх окупантів у Кременчуку у 1941–1942 роках, про брутальну розправу гітлерівців над українськими патріотами, про замовчування дотепер і приховування імен тих, хто зрадив націоналістичне підпілля, на кому кров і відповідальність за муки і загибель кращих синів і дочок нашого народу. Пан Ю.О.Заїка розповів про свого діда – одного із керівників оунівського підпілля осередку в м. Кременчук Дмитра Давидовича Барковського та його побратимів, продемонстрував його фотографії.

Полтавці в українських збройних формуваннях часів Другої світової війни були героями доповіді Н.М.Кирпотіної, голови краєзнавчо-історичного клубу та волонтера ЛГО «Громада Полтавщини». На матеріалі біографії Аверкія Гончаренка – героя бою під Крутами, старшини Армії УНР та добровольчої дивізії «Галичина» – була показана участь вихідців із Полтавщини (зокрема, Петра Дяченка і Михайла Крата) у збройній боротьбі українського народу за свою Державу – в лавах УПА, і, особливо ґрунтовно, в лавах дивізії «Галичина», яка стала 1-ю Українською Дивізією Української Національної Армії (УНА), створеної навесні 1945 року.

Про життя і долю видатного громадсько-політичного діяча України першої половини ХХ століття, уродженця містечка Шишаки на Полтавщині Кирила Осьмака – Президента Української Головної Визвольної Ради – розповіла його донька, дослідниця його діяльності та життя Н.К.Осьмак.

Тож «До питання про колабораціонізм у національно-визвольному русі часів Другої світової війни» слухачі підійшли із цілком усвідомленими висновками: не колаборантами, не зрадниками свого українського народу і Батьківщини були всі герої доповідей, що прозвучали на конференції. Вони були свідомими націоналістами – борцями за Українську Самостійну Соборну Державу. Попри всі наклепи, що зводять на них московська пропаганда та проплачені нею «адвокати СРСР», правда пробивається на світ. Тож наше завдання – завдання всіх громадських організацій і свідомих громадян – донести цю правду про наших національних героїв до всіх прошарків українського суспільства, зробити їхні імена відомими і близькими кожному громадянину України – від малого до старого, – бо їхні чини – то є слава і гордість нашої нації, а наслідування їм – є заповідь створення Української Держави, заповідь нашої Перемоги.

Ніна КИРПОТІНА,
провідник Полтавської міської організації ОУН

ВИМАГАЄМО ГІДНОГО СТАВЛЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ!

Послові США в Україні
пані Марі Йованович

Шановна пані Посол! Посольство США в Україні оприлюднило співчуття з приводу річниці трагедії у Бабиному Яру. Співчуття заслужили євреї, роми і радянські військовополонені. Про українців – жодного слова. Нагадаю Вам, шановна пані Марі Йованович, що у Бабиному Яру загинули тисячі і тисячі українців. Під час Другої світової війни столиця України була одним із багатьох осередків національно-визвольного руху, який справедливо асоціюється з діяльністю націоналістичного підпілля, зокрема боротьбою Організації Українських Націоналістів.

На той час ОУН була єдиною політичною і військовою організацією, що ставила за мету відновлення незалежності України. Очевидно, що вона готувалася до війни, мала свою тактику і стратегію.

До Києва перші члени ОУН нелегально прибули у двадцятих числах вересня 1941 року, коли ще тут перебували частини Червоної армії. Згодом до Києва прибуло більше

сотні українських націоналістів.

Активним також було політичне життя столиці. В цьому велика заслуга О.Ольжича, який одним з перших прибув в столицю й фактично був ініціатором та організатором усіх політичних заходів, що їх здійснювала в Києві ОУН та українські національні сили.

О.Ольжич вів законспірований спосіб життя, оскільки вважався особливо небезпечним для німецької влади. Не зважаючи на це, йому вдавалося бувати у різних кутках Києва, вести переговори з політичними і громадськими діячами, реалізувати задумане.

Саме О.Ольжич виступив з ідеєю створення у Києві Української Національної Ради, яка згодом стала важливим державницьким інститутом поневоленої України.

Українська Національна Рада постала на початку жовтня 1941 року на велелюдних зборах у Києві. Очолив УНРду професор Микола Величківський.

За своєю структурою та політичною спрямованістю УНРда нагадувала Цен-

тральну Раду часів Української Народної Республіки. Це символізувало спадкоємність державницької традиції.

УНРда складалася зі 130 делегатів, які представляли всі українські землі. УНРда не була однопартійною формацією. До її складу увійшли члени різних політичних напрямів: від гетьманців до націоналістів. Керівним ядром стала Президія, до якої, крім професора М.Величківського, увійшли інженер Антон Баранівський, геолог Іван Дубина і член проводу ОУН Осип Бойдунік.

Установчі Збори ухвалили Декларацію, та Відозву автором якої був О.Ольжич і де було сформульовано основні завдання УНРди, а саме:

- належно репрезентувати український народ перед німецькими чинниками, що перебувають в Україні;
- поборювати більшовицьку пропаганду й агітацію серед населення;
- доступними засобами поборювати більшовицьку диверсію і саботаж;
- виховувати молодь фізично і духовно на добрих громадян;

– утверджувати громадсько-суспільні цінності: розвивати національну культуру і освіту, відбудовувати церковно-релігійне життя, економіку, сільське господарство.

Постання УНРди привітали найавторитетніші на той час українські діячі, серед яких митрополит Андрей Шептицький, колишній президент Карпатської України Августин Волошин та Голова ОУН Андрій Мельник. У політичному сенсі діяльність УНРди, особливо її київського періоду, мала величезне значення. По-перше, від часу окупації України більшовиками вогонь національних змагань запалав не тільки в Галичині, а й у стольному Києві; по-друге, був розвіяний міф про нібито цілковиту підпорядкованість наддніпрянських українців їх московським поневолювачам та неготовність сприйняття націоналістичні кличі; по-третє, ОУН у взаєминах з УНРдою продемонструвала не лише визвольну силу, а й великий державотворчий потенціал, який хоч і частково, таки вдалося реалізувати в Україні; по-четверте, драматичний період УНРди підтвердив соборницький характер українських визвольних змагань, їх історичну тяглість.

Закінчення на 6 стор.

ВІДЗНАКА ДЛЯ ВОЛОНТЕРІВ

Волонтери громадської спілки Ліга громадських організацій «Громада Полтавщини» з травня 2014 року допомагають українським добровольчим батальйонам, ДУКУ «Правий Сектор» і багатьом бригадам та підрозділам Збройних Сил України в їхній благородній справі – знищенні ворогів України, які намагаються знову уярмити наш народ і зруйнувати нашу Українську Державу.

За самовіддану працю на підтримку обороноздатності України група волонтерів Ліги нагороджена відзнакою Президента України «За гуманітарну участь в антитерористичній операції».

Координаційна рада ЛГО «Громада Полтавщини»

СТИЛЬ І ПОСЛІДОВНІСТЬ ПОЛКОВНИКА АНДРІЯ МЕЛЬНИКА

1938 року, 80 років тому, Андрій Мельник став головою ОУН. Публікуємо цикл матеріалів, присвячених діяльності очільника українських націоналістів

Осип БОЙДУНИК,

український публіцист, громадський, політичний діяч (1895-1966)

Напередодні Другої світової війни, в травні 1938 року в Роттердамі згинув від атентату Голова Проводу Українських Націоналістів полк. Євген Коновалець. У нікого навіть не було сумнівів, що його наступником може бути й буде лише полк. Андрій Мельник.

На порозі головокружної хуртовини на міжнародньому форумі та внутрішньополітичних ускладнень вступив полк. Андрій Мельник на пост Голови Проводу Українських Націоналістів. І коли в тій хуртовині і при тих ускладненнях полк. Андрій Мельник не розгубився, то це завдяки його стилеві і послідовності, кришталевому характерові, вирощеному й формованому вже з дитинства та гартованому довгорічними воєнними й підпільно-революційними змаганнями, на командних постах та, врешті, тому нічим не заступному досвіді, що його набув він впродовж тих змагань.

«Не можна дати згоди і видати наказ до повстання Організації Українських Націоналістів на тилах польської армії тому, що не бачу, в ім'я чого це мало б статися. Найперше німецький уряд мусять офіційно зайняти чітке становище щодо України, а тоді, в залежності від того становища, ми зможемо розглядати німецькі пропозиції включення ОУН у війну Німеччини з Польщею і повстання на тилах польської армії».

Так зреагував Голова Проводу Українських Націоналістів полк. Андрій Мельник на пропозиції німецьких чинників напередодні наступу Німеччини на Польщу в 1939 році.

Так зреагувати могла людина, яка знала, за що змагається і що намагається досягнути, і в своїх хотіннях була послідовна. Так послідовно зреагував полк. Андрій Мельник, який мав пребезпечний досвід з дій німців в Україні в 1918 році та з постави Німеччини щодо Карпатської України в 1938 – 1939 роках. Крім того, полк. Мельникові були відомі з «Майн Кампф» плани Гітлера щодо сходу Європи.

Такою настановою полк. Андрій Мельник указав, що не можна дати ані одної краплі української крові за чужу, чи неясну, чи хоч би невиразну справу.

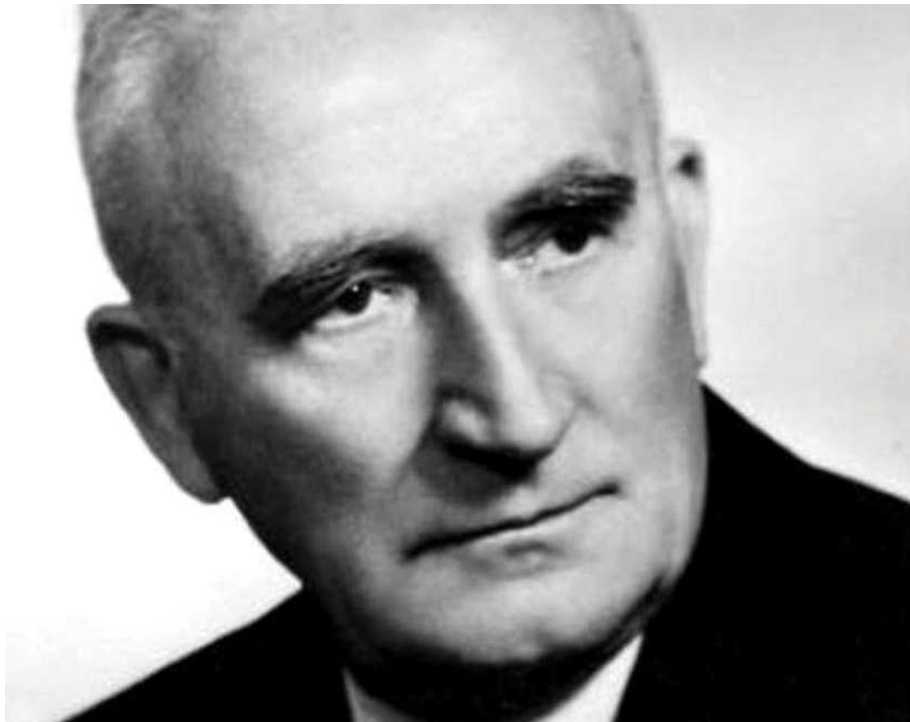
Війна між Німеччиною та Польщею провадилася і закінчилася без повстання ОУН на тилах польської армії. Німеччина інтенсивно підготовлялася до війни проти СРСР.

В травні 1940 року в Організації Українських Націоналістів постав розлом. 22 червня 1941 року Німеччина розпочала війну проти СРСР. Голову Проводу Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника гестапо зразу інтернувало в Берліні.

Похідні групи ОУН і члени ПУН пробіралися в Україну «на зелено», цебто конспіративно.

Німецька політика в Україні і протиакція ОУН

Поведінка німців на окупованих ними українських землях від самого початку не залишала жодних сумнівів, що вони реалізують те, про що мова в «Майн Кампф» Гітлера та в інших, що йно тепер повністю відомих наказах щодо українського народу та українських і інших ними опанованих земель на сході Європи, а саме:

1. Здобути землі і зробити місце на поселення ста мільйонів німців у майбутньому, а тим часом не пізніше як упродовж десяти років поселити на тих землях двадцять мільйонів німців. А тому:

2. Знищити українську інтелігенцію і не допустити до росту нової.

3. Простолюддю, що має стати робочою силою, вистачить знати азбуку та визнаватися на знаках вуличного руху, а до більшого знання не допустити.

Німецький гебітскомісар Акман 17 листопада 1941 року заборонив діяльність Української Національної Ради, заснованої за ініціативою Заступника Голови ПУН д-ра Олега Кандиби-Ольжича, якої завданням саме було керувати відновою та розбудовою українського національного духовно-культурного життя, включно зо школами всіх ступенів та соціально-господарської ділянки. В першій половині грудня, оскільки не помиляюся, 12 грудня 1941 року, киявське гестапо виарештувало редакцію «Українського Слова» в Києві на чолі з головним редактором Іваном Рогачем, а пізніше, в лютому 1942 року, редакцію літературного журналу «Літаври» на чолі з відомою поеткою і головною редакторкою Оленою Телігою.

Меморандум щодо подій в Україні

Під кінець грудня 1941 року, вислухавши звіт і пропозиції прибулого до Берліна II Секретаря Української Національної Ради в Києві та по розгляді того звіту і тих пропозицій на нараді членів ПУН і інших провідних членів ОУН, що в тому часі були в Берліні, Голова ПУН полк. Андрій Мельник рішив:

1. Вислати до Гітлера меморандум з вимогами припинити нищівну німецьку політику в Україні. Цей меморандум підписали: Голова УНРади в Києві проф. Микола Величківський, Голова Національної Ради у Львові митрополит Андрій Шептицький, Заступник Голови Директорії УНР Андрій Лівіцький, Голова Українських Комбатантських Організацій ген. Омелянович-Павленко і Голова Проводу Українських Націоналістів – полк. Андрій Мельник.

Меморандум з датою 15 січня 1942 року передали Гітлерові, а в фотокопіях чужинним амбасадорам і послам, акредитованим у Берліні.

2. Поробити заходи створення українського всенационального фронту з од-

ним політичним центром під назвою Українська Верховна Рада, до якої входили б представники всіх українських політичних угруповань і чинників, а завданням якої було б керувати дальшими визвольними змаганнями українського народу та протиставитися безглуздій нищівній німецькій політиці в Україні.

На жаль, сформування УВРади не докінчено тому, що по затяжних пересправах і напередодні її оформлення гестапо арештувало Голову ПУН полк. Андрія Мельника та його дружину Софію, також інших членів ПУН, між ними й тих, що відали справами організування Української Верховної Ради.

Вже пізнім літом 1944 року уряд Третього Райху рішився замиритися з українцями і включити їх у війну проти СРСР. Кому першому з українських провідних осіб запропоновано таке замирення, нам точно невідомо. Були чутки, що таке замирення першому запропонували гетьманові Павлові Скоропадському. Він мав зажадати, щоб звільнили з концентраційних таборів полк. Андрія Мельника і Степана Бандеру.

Спроба консолідації українських сил і переговори з німецьким урядом

У вересні 1944 року вийшов на волю Степан Бандера, а в жовтні того ж року – полк. Андрій Мельник.

На нараді, в якій взяли участь Андрій Лівіцький, Павло Скоропадський, Степан Бандера й Андрій Мельник, розглянули пропозицію німців та уповажливі полк. Андрія Мельника вести переговори з німецькими урядовими чинниками. Приступаючи до переговорів, полк. Андрій Мельник поставив німецькій стороні наступні передумови:

1. Переговори будуть відбуватися безпосередньо з німецьким міністерством закордонних справ.

2. Німецький уряд підпише та оголосить декларацію, що Німеччина раз на все зрікається всяких претензій на українські землі і визнає право українського народу на самостійну державу.

3. Буде створений Український Національний Комітет як єдиний речник українців у Німеччині, нічим не зв'язаний з російським Комітетом Власова.

4. Буде створена Українська Національна Армія під українським одноці-

лим командуванням.

5. Негайно будуть звільнені з концентраційних таборів і арештів усі українці, арештовані з політичних чи національних мотивів.

Коли німецька сторона тих передумов не прийняла, полк. Андрій Мельник відмовився від дальших переговорів з німцями, а свої уповноваження зложив до рук тих, що його до таких переговорів уповажили.

Порівнюючи цю реакцію полк. Андрія Мельника з реакцією на пропозиції німців у 1939 році, бачимо тотожність послідовності і стилю.

Зложивши уповноваження до переговорів з німцями, Голова ПУН полк. Андрій Мельник всю свою увагу присвятив визвольнopolітичній діяльності Організації Українських Націоналістів.

Вже в грудні 1944 року, а далі в січні 1945 року не було жодних сумнівів, що війна наближається до свого кінця. Притому закінчення трагічного для Німеччини й німецького народу.

ОУН і остання фаза війни

В половині січня 1945 року полк. Андрій Мельник скликав нараду членів ПУН і деяких провідних членів ОУН, які на той час перебували в Берліні. На тій нараді основно розглянено положення на воєнних фронтах та уклад міжнародніх сил і українську внутрішню ситуацію в політичному й суспільно-громадському аспекті. Найскладнішою проблемою було те, що західні альянти були в союзі з окупантом України СРСР. У висліді того розгляду і висловлених при тому міркувань учасників наради Голова ПУН полк. Андрій Мельник рішив:

1. «Не схилити вниз прапора», лише під прапорами українського націоналізму Організація Українських Націоналістів продовжуватиме з непослабленою інтенсивністю і без будь-яких відхилень визвольні змагання.

2. В зустрічі з західними альянтами вияснювати цілі визвольних змагань українського народу та ролю ОУН у них.

3. Звертати увагу західних альянтів на московський імперіалізм та на небезпеку московсько-большевицького комунізму для західної культури й цивілізації.

4. Члени ПУН і провідні члени ОУН мають якнайскоріше покинути Берлін і виїхати одні на захід, другі на південний захід Німеччини, щоб нав'язати контакт з західними альянтами, коли вони займуть дані терени. Кожному окремо зразу була визначена місцевість, куди хто має їхати.

Дня 11 лютого 1945 року Голова ПУН полк. Андрій Мельник з двома членами ПУН покинули Берлін і виїхали на південний захід до Бад Кіссінгена.

Звідси в березні 1945 року полк. Андрій Мельник ще раз вернувся до Берліна на розмови з українцями. В поворотній дорозі з Берліна вступив до Ваймара, де мав розмови з заступником Голови Директорії УНР Андрієм Лівіцьким і Головою Українського Центрального Комітету проф. Володимиром Кубійовичем та іншими чільними особами українського політичного і громадського життя, що зупинилися в Ваймарі. 7 квітня 1945 року досвіта американські війська зайняли Бад Кіссген. Згідно з рішенням берлінської січневої наради дня 12 квітня 1945 року члени ПУН, що перебували в Бад Кіссгені, по нараді з Головою ПУН полк. Андрієм Мельником нав'язали контакт з «представником Військового Управління в Бад Кіссгені» і пред'явили йому цілий ряд пильних питань громадського характеру, важливих для українців, що опинилися на території Німеччини, включно з потребою для них відповідної організованої форми.

Закінчення в наступному числі.

ПРАВОПИС: НАЦІОНАЛІЗМ ЧИ АНАРХІЗМ?

Цей допис має прояснити дещо дуже важливе у справі ламання списів довкола правописних питань. Принаймні таке завдання я перед собою поставив.

Розпочну словами двох знакових постатей: «Великий чин наших лицарів вчить вірності ідеалам і умінню підпорядковуватись. Тільки вірність і слухняність творять передумови успіху національної боротьби» (Симон Петлюра); «Добре виконувати та добре наказувати – однаково важне в обличчі справи. Хто не вмів одного – не вмів й другого» (Юрій Липа).

Здавалося б, яке значення це має для предмета обговорення? Визначальне. Який стосунок? Прямий. Далі поясню чому.

Уже тепер далекого 1991 р. Міжнародний конгрес українців наголосив на потребі вироблення правопису, єдиного для всіх українців, котрі проживають як на рідній землі, так і за її межами. Шкода, але досягти мети так і не вдалось. І не вина в тому справжніх мовознавців, адже в 1993 р. побачило світ 4-те (за ustalеним позначенням) видання «Українського правопису». Просто знайшлися ті, хто для себе вирішив, що не заспокоїться, доки загальнообов'язковими не стануть мало не всі правила 1928 р. (скрипниківські).

Багато таких виявилось насамперед на чужині. На жаль, у нас ніколи не було дійсно української влади. Інакше втілювався б у життя заклик Івана Огієнка: «Держава обов'язана пильно й безперестанно дбати про мову своєї еміграції, змушуючи її вживати тільки соборної літературної мови й вимови та соборного правопису...»

Першу спробу накинати народу нове старе написання слів було здійснено в 1999 р. Тоді Національна комісія з питань правопису при Кабінеті Міністрів винесла на обговорення «Проект найновішої редакції українського правопису». Закономірно, що виразна більшість ті напрацювання книжників, м'яко кажучи, не сприйняла, точніше – відкинула. Сумнівна, позбавлена здорового глузду затія з тріском провалилася.

Від самого початку громадськість відчула відразу до ще одного вибрику – говоріння згідно з приписами 1928 р. на

телеканалі «СТБ». Спершу люди розцінили таке поведіння як дивацтво та кривляння, а чим далі, то все більше – як схибленість, калічення мови, глум з неї. Як наслідок, ту витівку згодом теж спіткала сумна доля.

Однак усе це аж ніяк не змусило затятих прислухатися до голосу розуму. Діставши лункого ляпаса від суспільства, вони вирішили зігнати свою безсилу лють на незгодних – визнаних мовознавцях. Почали цькувати, таврувати образливими словами. Найбільше, напевно, дісталось Віталію Русанівському та Світлані Єрмоленко, які виявили бойовистість у протистоянні: такісякі, прислужники радянської влади.

Хто б казав. Хіба самі переінакшувачі письма ту владу не обслуговували, не були членами комуністичної партії? Невже є людьми без жодного докору?

Згадаймо, як свого часу недалекі діячі Центральної Ради висловлювалися про Павла Скоропадського на Петра Болбочана. Мовляв, то царські генерал і полковник, тому не гідні довіри. Наслідки відомі. Та недалекіглядність чи радше явна дурість обернулися кривою розпорою над киянами взимку 1918 р. А потім нація заплатила й небувало дорого ціну, якою стали втрата держави й уже не тисячі, а мільйони жертв. То маємо ми нарешті винести уроки зі свого безраднісного минулого?

Показовим із цього погляду є живий приклад – святійший Патріарх Київський і всієї Русі-України Філарет. На початку 1990-х йому довелося пережити не лише прокльони московських попів, а й нападки та звинувачення від «своїх»: кадебіст, вірний кремлівський служака... Нікому не відомо, де зараз ті голубельники. Проте всі тепер добре знають, хто всі ці роки будував незалежну Українську православну церкву й, можна сказати, нарешті привів її до загальноноспівітного визнання.

На противагу, якщо вже мова зайшла про часи столітньої давності, не завадить згадати й настанови двох нездалих керівників, вина яких у поразці нації – безсумнівна: «Україна буде або соціалістична, або ніяка!» (Володимир Винниченко); «Як не буде Україна соціалістичною, то найкраще не буде ніякою» (Борис Мартос). То що, будемо знов і знов наступати на ті самі граблі?

«Які граблі?» – питаєте. Та придивіться пильніше: поборники мовних новацій чинять згідно з явно подібним за підходом гаслом: «Або буде скрипни-

ківський правопис, або не буде ніякого».

Пригадайте, як розгорталися події. Після відхилення «проекту» 1999 р. упертюхи, ні сіло ні впало, заявили, що вони на знак незгоди, обурення чи ще чогось послуговуватимуться саме ним. Почали мнити себе провідниками нового напрямку, не ураженого гидкою радянщиною. Більше того, стали привселюдно своїми діями хизуватися, поводитися так, мовби їм відкрилися мало не всі тайни провидіння Господнього. Бачте, ніхто, крім них, святих і божих, нічого не розуміє. У переважній більшості – полуда на очах, а ось їх раптом осінило прозріння: перековерсаний правопис – це надійний засіб нарешті відірвати Україну від Московщини.

Сказано – зроблено. Про наслідки – байдуже.

А почин виявився заразливим. Послідовники з'явилися відразу ж. Утім, геть усі нав'язувані громаді зміни через їх явне чудернацтво припали до душі далеко не кожному. Хтось мліє від икання, ще хтось – від «телготання», дехто – від йотування, «авкання», «ляльолукання» чи «тетання». Тому відступники почали писати, як кому заманеться, на свій розсуд брати на озброєння ті чи інші новації. Ця пошесть невдовзі охопила всю країну та спричинила безлад і замішання серед загалу: як же правильно, як має бути? Спори роздирають суспільство дотепер.

Прикро, що очільники руху баламутів себе пов'язують із національним рухом, а окремі з них (яких не називаю, бо й так відомо, про кого йдеться) – навіть ототожнюють з націоналістами. Відповідально заявляю: підхід цих осіб до справи не має нічого спільного з націоналізмом.

Це світогляд, який ставить на чільне місце націю та національну державу, а з усіма, хто перешкоджає їх розвою, хто розхитує підвалини держави та сприяє розколу, веде непримиренну боротьбу. Націоналізм надзвичайно цінує ті чинники буття, які згуртовують народ в єдине ціле, сприяють усвідомленню одиницями нерозривності зв'язку між ними (згадаймо глибоку думку Дмитра Донцова: нація – це «воля щось спільне творити»). Вихідне положення зазначеного вчення – вищість загальнонаціональних запитів від будь-чиїх особистих.

Коли ж йдеться про наших правописних варивод, то можна сказати, що во-

ни, по суті, виступили проти справи всеукраїнського єднання. Ці безвідповідальні люди власне марносластво поставили понад усе, у непогамовному честолюбстві дали поганій приклад для наслідування, збили багатьох із пантелику й, що найгірше, удалися до свідомого та цілеспрямованого шкідництва – розгойдування підмурівків, послаблення єдності. Та й усю країну виставили в непривабливому світлі – як неготову жити за чіткими правилами, як нездатну навести лад.

Що це, як не обмеженість, небажання чи просто неспроможність збагнути, що спільний для всіх правопис, затверджений уповноваженими на те особами, дотримання його кожним – то виразні об'єднавчі чинники нації? Будь-яка притомна людина вам скаже: така поведінка є не державобудівничою, а руйнівною. Це самопоборення, зразок новітньої махновщини.

Можна довго кричати на всі заставки про свої шляхетні помисли, захиляючись від ненависті, картати зросійщених і несвідомих, які заважають відірвати Україну від Московщини, але істина проста: націоналізм – це воля нації до життя, плекання свого коріння, тверда віра у власні сили, постійна готовність дати ворогу бій. Націоналізм не сумісний з пошуком надуманих ворогів усередині нації.

Так, зросійщені та несвідомі – наш біль і біда, часто-густо на таких не можна покластись, але вони не те саме, що вороги. Це по-перше. По-друге, якщо хтось назвав когось несвідомим, це ще не означає, що так достеменно і є. По-третє, відірвати – не те саме, що вирвати з корінням. По-четверте, відриватися й тікати світ за очі – ознака боягуза, а не борця та воїна. Чому б не поставити перед собою інше завдання – супотата відкинути подалі від себе, припнути його там осиковим кілком назавжди?

Наведу відомий латинський вираз: «Закон суворий, але це закон». Можна припустити, що закон поганий, неправильний чи ще якийсь не такий. Проте це закон. Тобто його потрібно виконувати. Усім виконувати.

Загальновідомо: правопис – основний закон мови. Який тоді рівень правосвідомості осіб, які заявляють: «Я цього закону не виконуватиму, бо з ним не погоджуюсь»? Чи мають такі гореді-ячі бодай рожеве уявлення про те, що таке правопис? Чи здатні побудувати щось стійке, варте наслідування?

Може, вони самі якісь не такі? Підписуються як професори, доктори наук. Невже й положення своїх дисертацій викладали, захищали їх, послуговуючись правописом «индиків» та «етеру»? Щось не дуже віряться. Тобто, коли були потрібні наукові звання, учені ступені, то годилися й «комуністичні», «радянські» правила написання слів. Ось так і закінчується дута непримиренність.

Якби в нас була справді українська влада, послідовна, державобудівничка, вона б умить приструнчила ворохобників, поклала край правописним заколотам нових махнів, григор'євих та отаманш марусь. На жаль, такої влади досі немає. Тоді зробити це маємо ми – свідомі громадяни України.

Баламути заслуговують лише того, щоб їх зустрічали триपालним свистом і вигуками «Ганьба!», гнали геть. Жодної поблажливості, ніякого попусту тим, хто не бачить далі свого носа, хто мало того, що сам збочив із праведного шляху, так ще й завів на манівці інших!

Іншої ради немає: якщо хочемо власної держави, прагнемо її розвитку та процвітання, тоді тих, хто стрясає повітря, але водночас розхитує підвалини, слід рішуче поставити на місце. Анархія та міцна держава – речі несумісні.

Віктор РАДІОНОВ

Сергій КОТ,
кандидат історичних наук

УГОРСЬКИЙ «ВУЗОЛ»

Загострення українсько-угорських відносин на офіційному рівні сягнуло нової кульмінаційної точки і сьогодні вже ніхто не знає, як далеко сторони готові зайти у цьому конфлікті.

Відкрите протистояння між Будапештом і Києвом розпочалося після ухвалення 5 вересня 2017 р. нового українського закону про освіту, у якому стверджено провідну роль української мови для навчання в державних українських середніх школах та вищих навчальних закладах. Угорський уряд одразу заявив, що цей закон утискає права угорської національної меншини в Україні і в ультимативній формі почав вимагати змінити закон в частині забезпечення можливості угорців, які проживають в Україні, вчитися фактично виключно угорською мовою. Той факт, що вони є громадянами України і мають володіти українською мовою на достатньому рівні, щоб жити і працювати в Україні, до уваги не приймається, як і суверенне право України на ствердження державного статусу української мови. Як засіб політичного тиску на українську владу Угорщина розпочала системну кампанію по блокуванню зближення України з ЄС та НАТО, зокрема, вже протягом півтора року нею зривається проведення важливих офіційних самітів Україна – НАТО. Очевидно, що такі дії завдають Україні великої шкоди на дипломатичному рівні та так чи інакше грають на руку Росії, яка шукає будь-які можливості для дискредитації України на міжнародній арені та провокування різного роду суперечок з нею з боку сусідніх держав.

І от цей конфлікт спалахнув з ще більшою силою. МЗС України оголосило персоналю нон грата угорського консула в закарпатському місті Берегове – «у зв'язку з діяльністю, несумісною зі статусом консульської посадової особи». Причиною став відеозапис видачі угорських паспортів в консульстві Угорщини у Берегові, який оприлюднило державне інформагентство Укрінформ. На відео приховано камерою зафіксували церемонію надання угорського громадянства мешканцям Закарпаття. Спочатку видають паспорт, далі лунає присяга на вірність Угорщині на тлі угорського прапора. Після цього співробітник консульства просить не розповідати про паспорт українським чиновникам.

ДУМКИ ВГОЛОС

Павло Клімкін

Про масову «роздачу» у Закарпатті угорських паспортів говорили давно. Називалася навіть цифра, що їх видано щонайменше біля 100 тис. Але публікація скандального відео очевидно не могла залишитися без офіційної реакції України. І вона з огляду на усі можливі нюанси просто не могла бути іншою. Міністр закордонних справ Павло Клімкін запропонував Угорщині або довести, що відео є фейковим, або відкликати консула Й. Бачкаї. У відповідь Угорщина пригрозила Україні «дзеркальними» кроками і оголосила про висилку українського консула з Будапешту. Характерно, що заяву про це угорський міністр закордонних справ П. Сіярто зробив у Москві під час своєї зустрічі з російським колегою Лавровим.

Складається стійке враження, що угорський уряд не лише «підхопив» нову можливість для поглиблення протистояння з Україною, але й готовий до подальшого загострення відносин з нею. І тут для української сторони, яка все ж намагалася розв'язати скандальну ситуацію з «паспортним» відео більш-менш спокійно і явно розраховувала, що схоплені «на гарячому» угорські дипломати самі тихцем відїдуть з України, тепер виникла непроста дилема. З одного боку, угорці явно перейшли межу пристойності у міждержавних стосунках і поведінка підкреслено нахабно – виключно. І з цим таки треба щось робити. А з другого, подальше поглиблення конфлікту з угорським урядом вкрай негативно відбивається на європейських та євроатлантичних прагненнях і планах України. Угорці не можуть заблокувати фактичне співробітництво України з ЄС та НАТО, але послідовно блокують усі можливості для формалізації цього про-

Петер Сіярто

цесу і укладання нових документів щодо його поглиблення. І тут є питання практичне – чи зможе Україна знайти реальні важелі політичного і економічного впливу, щоб поступово «заспокоїти» амбіції країни-сусідки й нормалізувати стосунки з нею, або чи має вона бачення як далеко можливо зайти з української сторони у цьому протистоянні і план рішучих дій по ствердженню своєї позиції та повному ігноруванню інформаційних хвиль, які виходять з Будапешту за принципом «...а караван іде». Можливо, що у найближчій перспективі, якщо тиск на Угорщину з боку США, які невдоволені блокуванням поглиблення співпраці НАТО з Україною, не принесе результатів, то саме цей останній принцип таки доведеться брати за основу української позиції у двосторонніх відносинах з Угорщиною.

НОВИЙ ЗАКОН ПРО МОВУ: ПЕРШЕ ЧИТАННЯ

Нарешті це сталося – Верховна Рада України приступила до створення нового законодавства у сфері державної мовної політики. З чотирьох зареєстрованих законопроектів про мову, народні депутати ухвалили у першому читанні один, який стане основою для остаточного варіанту закону – «Про забезпечення функціонування української мови як державної» №5670-д. За документ проголосував 261 парламентар.

До цього йшли довгою дорогою. Нагадаю, що в незалежній Україні протягом тривалого часу діяв Закон про мови в Українській РСР, схвалений в останні місяці існування СРСР. Поза усіма недоліками там було немало ключових поло-

жень, які патріотична громадськість України навчилася успішно застосовувати для ствердження української мови як державної та її впровадження у всі сфери життя. Але у 2013 р. контрольований «яну-чарами» парламент через влаштуване ними справжнє побоїще зміг «протягнути» сумнозвісний закон «Про засади державної мовної політики», більш відомий як «закон Колесніченка-Ківалова», на підставі якого розпочалася мовна «дефрагментація» України та було законсервовано домінування російської мови на Сході і Півдні України. Одразу після Революції Гідності у 2014 р. український парламент скасував цей закон, але тоді в.о. Президента України О. Турчинов не підписав це рішення. І лише 28 лютого 2018 року Конституційний суд України визнав закон «Про засади державної мовної політики» неконституційним через порушення Верховною Радою процедури його розгляду та ухвалення. Це дозволило розпочати розгляд нових законопроектів щодо питання мови, які були зареєстровані в парламенті.

«Володіння державною мовою та її використання посадовими і службовими особами органів державної влади та органів місцевого самоврядування є однією з обов'язкових умов для зайняття відповідних посад. Громадяни України повинні володіти українською мовою як мовою свого громадянства та використовувати її у сферах публічного спілкування. Знання української мови є невідмінною умовою набуття громадянства України. При цьому кожен громадянин України є вільним у виборі мови або мов у приватному спілкуванні», – йдеться в пояснювальній записці до законопроекту. Його співавторами стали 76 народних депутатів з різних фракцій і груп.

Але ухвалення «мовного» закону відбулося в умовах доволі палких дискусій. І справа не в лише в недобитках «регіоналів» з Опозиційного блоку, які дали 24 голоси «проти». Обговорення законопроекту показало, що існують доволі значні розходження щодо нього і в середовищі патріотично налаштованих депутатів. Одним він видається занадто радикальним. Іншим – навпаки, надміру поміркованим, адже за національними меншинами залишаються широкі права на їхні мови. Тож одразу після схвалення у першому читанні законопроекту передрікають величезну кількість поправок до другого читання і тривалу боротьбу щодо них.

Але сподіваємося, що в підсумку Україна таки отримає такий закон про мову, на який українці чекали і якого вимагали протягом усіх років Незалежності.

Закінчення. Початок на 3 стор.

ВИМАГАЄМО ГІДНОГО СТАВЛЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ!

Яскравий спалах національного життя в українській столиці не міг бути непоміченим німцями. Чим далі вони просуваються на схід, тим жорстокішим ставав їхній режим на окупованих землях. Дуже скоро виявилося, що реальний спротив німецькій владі у Києві становлять лише українські націоналісти, які крок за кроком опановують тут ситуацію. У грудні 1941 року Президія Української Національної Ради звернулася до німецьких чинників за дозволом відзначити у Києві чергову річницю проголошення 22 січня 1918 року самостійності Української Народної Республіки. Німці не лише не дали дозволу, а одразу ж заборонили діяльність УНР. Розпочалися масові арешти і розстріли. Першими від рук нацистів у Києві загинула група українських націоналістів на чолі з Романом Бідою. У середині грудня зааре-

штовано групу працівників редакції газети «Українське Слово» Івана Рогача, Петра Олійника, Ярослава Оршана-Чемиринського, І. Кошика, Яків Шумедлу.

Перестало виходити «Українське Слово». Натомість з наказу німців з'явилося так зване «Нове українське слово» з виразною проницею спрямованістю. В очікуванні наступних арештів керівництво ОУН в Києві вирішує відправити із столиці «засвічених» членів ОУН, зокрема Олену Телігу. Однак поетеса навідріз відмовилася покидати Київ: «Я вдруге з Києва не відїду», – категорично заявила вона, оскільки була переконана, що не має права покидати своїх друзів. На початку лютого 1942 року прокотилася нова хвиля арештів і розстрілів. У Бабино-

му Яру знайшли свою смерть Олена Теліга та її чоловік Михайло Теліга. Там також поховані молоді тіла поета-закарпатця Івана Ірлявського, Івана Кошика, професора Гупала. Від рук німецьких окупантів гинуть інженери Романів та Сиченко, проректор Київської політехніки, учасник визвольних змагань 1917 – 1919 років Тодот Черидниченко. Голову Київської облспоживспілки Бондаренка німці розстріляли разом з дружиною та дітьми. Лицарською смертю загинув провідний член ОУН Домазар-Діброва, який на стіні камери Лукнянської в'язниці кров'ю написав: «Спливаю кров'ю – але не зраджу тайни друзів». Загалом у Бабиному Яру розстріляно 621 особу – членів ОУН. Історик Сергій Карамаш, старший науковий співробіт-

ник відділу інформації та використання документів Державного архіву м. Києва підтверджує, що тут загинули міський голова Києва В. П. Багазій, голови районних управ міста: професор Махія, Євген Форостівський з дружиною, Рудь, Чверда, інженер Романов, професор Лазорко. Жертвами німецького терору стали багато членів «Буковинського Куреня». Не жаліли нацисти українських священників і монахів. У Яру знищено Архімандрита Вишнякова та протоієрея Павла. Вважається, що в роки німецької окупації у Бабиному Яру загинуло 100 тис. чоловік, більшість з яких українці, росіяни, представники інших національностей, а також близько 40 тис. євреїв.

Безперечно, Бабин Яр – останнє місце спочинку укра-

їнських героїв, які в роки Другої світової війни у стольному Києві виборювали незалежність України. Пам'ять про них навечно збережеться в серцях багатьох поколінь українців.

Ви маєте знати, пані Посол, що не згадавши про українців – жертв Бабиного Яру, можливо, не бажаючи цього, образили українську націю. Україна гідно шанує пам'ять усіх жертв Бабиного Яру, без огляду до якої національності вони належали. А тому має право вимагати гідного ставлення до українських героїв, які у боротьбі з німецькими окупантами віддали своє життя за незалежність України.

3 повагою,
Богдан ЧЕРВАК,
Голова ОУН

«ХОЧУ, АБИ СВІТ ЗНАВ НАШИХ ГЕРОЇВ, А СЕРЕД НИХ – ЮРІЯ ГОРАЙСЬКОГО»

Закінчення. Початок у попередньому числі

І ще про його відношення до наших загиблих хочу таке розказати. Коли шукали тіло безвісти Тараса Михальського, то навіть був такий момент, що він пообіцяв продати свою машину в обмін на інформацію про місце перебування тіла. Пізніше, коли Тараса знайшли, треба було по нього їхати, там їхала ціла команда, бо йшлося про ексгумацію, і поїхав він. Не розказував мені нічого спочатку, але проходив час і треба було з кимось поділитися... Юра ніколи не залишався осторонь: якщо треба було копати – копав, треба було витягати – витягав. Він не перекладав на когось іншого нічого, завжди робив сам, хотів він того, чи не хотів. Знаю, що коли він їздив по Тараса, була пряма загроза його життю, його могли вбити, але він не відступав, і Тараса привезли. Ми тоді довго стояли на околиці Збаража, щоб зустріти, і чиновники, і друзі, і знайомі. Хлопців привезли нашою «Нивою», машина брудна вони всі брудні... Люди поїхали до церкви, а вони, бідачки, поїхали відмиватися. Дуже важко було, але треба було зробити.

ЮРІЙ ГОРАЙСЬКИЙ ЯК БАТЬКО

Що би не було, було таке відчуття, що тато для них – то щось найцінніше, найдорожче на світі, тому що він дуже розумів і ставився до них змалечку як до дорослих. Небагато мав часу, щоби займатися з ними, такого не було, що він няньчив дітей, чи переймався ними: він завжди мусив чи працювати десь, чи займатися чимось, як правило, дітям він віддавав вранішні чи вечірні часи, вихідні, чи коли ми їхали на море – менша дочка хворіла і ми мусили кілька років підряд бути по 20-30 днів на море, щоб її вигрівати. Він вчив їх стріляти, щось робити, за кермом, просто катався, розмовляв з ними по-дорослому. Їм перепало часом, бо треба було робити все, що тато сказав. Можливо, вони ображені трохи на нього, тому що останні роки Майдан і війна зробили так, що діти дуже мало часу його бачили, особливо молодша дочка, вона чекала щовечора, коли Юра прийде, а він приходив і далі займався справами, часу було мало. Можливо, ображені. Нічого не зробиш.

Я по сьогоднішній день запитую себе: «Чи правильно я зробила?», але всі вольові чоловічі рішення Юра приймав сам. І в нас було так прийнято в сім'ї, що коли я знала, що для чоловіка це важливо, то не було ніяких сліз, мольби, бігання на колінах, що ти цього не роби... Можливо і не варто йому було туди їти, але він би був не Юра, він би собі не пробачив, якби він не пішов. Зрештою, кожен здоровий чоловік мав би захищати свою землю. Ясно, що в Юри було таке саме відношення і його дуже гризло сумління, що він одягає хлопців, відправляє на фронт, а сам не йде туди. І коли Юра з воєнкомом їздили по району і проводили роз'яснювальну роботу щодо мобілізації, а жінки та матері питалися, чого він сам не йде, він казав, що я поки що я на цій роботі, а як тільки з цієї роботи піду, відразу піду.

І коли Юру через певні обставини звільнили, він почав думати, як потрапити на фронт. Мобілізації на той час не було, і через те він пішов як волонтер, можна сказати, придивитись до усього і розвідати. Юра поставив собі

Юрій Горайський

високу планку – розвідка Центру спеоперацій, але вік в нього вже зовсім не молоденький – більше тридцяти років. І сталося так, що не будучи контрактником, не будучи військовим, то був 15-й рік, зараз у 18-му цього би не дозволили, він брав участь всюди, де міг. Зрозуміло, все це було на ризик і командира, і групи, тому що Юра був не захищений, у разі каліцтва чи смерті ні він, ні його сім'я, ніяк не були захищені, бо він просто волонтер, по документах його просто там нема! Я думаю, для нього це був подвиг над собою, коли людина в 36-37 років робить над собою зусилля і несе моральні та фізичні навантаження нарівні з хлопцями, яким по 20-25 років. Юра в минулому – майстер спорту з плавання, але вже давно не займався спортом. Він дуже старався, ретельно готувався, аби часом не підвести товаришів. Юрку і там полюбили. Частина не була великою, але його знали всі, він не міг непоміченим десь пройти чи десь з'явитися, він завжди зачіпав всіх дівчат, жартував, він знав усіх, і хлопці жартували, що знав не лише свою частину, але й усі сусідні: хто і де стояв, що робив, де і що можна взяти.

Коли Юра потрапив у цю частину, він сказав якось: «Ти знаєш, мені тут настільки добре, я тут зустрів таких людей, що я навіть не думав, що такі бувають.» Це він говорив про офіцерів, бо то тоді такий підрозділ був, що вони дуже здружилися, розуміли один одного, і тоді кілька офіцерів було в секторі, про яких як Юра казав, що вони достойніші серед достойних і він просто щасливий був бути з ними.

Брався за все: там якийсь дах треба робити, там ще щось, воював нарівні з усіма... Він пробув тоді на фронті в секторі більше 5 місяців. Час був різний, він дуже беріг мене, я була переконана, що хто ж волонтера допустить до якоїсь ризикованої справи, та й Юра запевняв мене, що ми «п'ємо молочко і лягаєм спатки» чи «прокинулись, ідемо поїмо кашки», «в нас все добре, нема зв'язку».

Повернувся він перед виборами, аби балотуватися на посаду мера Збаража. На виборах він не переміг, був дуже втомлений, адже практично з сектора потрапив у виборчі перегони. Він навіть нормально не відіспався ще після того сектора – відразу вибори.

Далі Юра знову вирішив їти на фронт. Цього разу вже на контракт.

(...)

Щоночі я стежила в інтернеті за повідомленнями про бої. Напередодні перед загибеллю він передзвонив – сказав, що вони вже повертаються додому. Це було близько 12 години, і насправді вони йшли на вихід. Він сказав, що «якщо я завтра подзвоню, то ми будемо довго-довго розмовляти», я дуже зраділа, чомусь не акцентувала увагу на слово «якщо»... Його голос

ще почула старша дочка, молодша вже спала. і тому, можливо, молодша до сих пір злиться, бо в неї не було такої нагоди останні слова якісь почути. Аж о шостій ранку я заснула, і прокинулася, коли вже дочці меншій треба було вставати до школи.

О сьомій ранку в нас Мирослава встала в школу, я її провела. На той момент частина людей в Збаражі вже знали, що Юра загинув. В одній із ним частині воєно хлопець із сусіднього села, і він, коли дізнався про Юру, передзвонив додому і розповів, а той ще комусь передзвонив і таким чином дізналася подружка Мирослави. І вже в сьомій ранку вона написала Мирославі про те її тато загинув. Миросла не прочитала повідомлення, бо з доброго дива того ранку сам пособі тріснув екран на її планшеті.

Провела дочку до школи, я поставила телефон заряджатися у іншій кімнаті і лягла ще подрімати, бо ж не спала цілу ніч. Прокинулася від того, що хтось грюкає у двері. На телефоні було тринадцять пропущених дзвінків. Тринадцять. Я зрозуміла, що щось не так.

...Постукали в двері, дочка відчинила. Зайшли хлопці, наш друг, Руслан, плакав. «Поранений?» - «Ні».

Я попросила їх вийти, зачинилася. Дала собі 40 хвилин, аби усвідомити, що трапилось і виплакати. Потім подзвонила до заступника командира частини. Була маленька надія, що це щось таке незрозуміле, що це помилка. Та ні. Не помилка.

Я не пробачу Росії, я вважаю, що зараз такий час, що лояльності нема місця. Я не пробачу ніколи. І таких, як я, у нас є в районі вісім. А в області вісімдесят, так? я думаю, що тих вісімдесят з лишнім не пробачать тих людей в Україні, які не роблять все можливе для перемоги та припинення війни. Але я дуже сподіваюсь, що є люди, які кожен день працюють на перемогу та припинення війни, адже кожен день від нас ідуть якісь хлопці. І я «плюс один» до тих, хто не пробачить росіянам. Ніяким. Тому що дуже багато хороших людей загинуло. На жаль, покоління людей, яке нині живе в Росії, які мовчки продовжують підтримувати цей режим, я не пробачу. Отак. Як би Бог не просив пробачити, я вважаю це ненормальним. Я би дуже хотіла, щоби у нас прийшли до влади фанатично справедливі люди, і зробили те, що мали зробити, за що вмерли упродовж сотень років багато людей.

Цю людину я знаю надто добре. Колись казали з'їли разом пуд солі». Про пуд солі не скажу, але про кілька кілограмів кавового фусу – точно.

І знов на столі – незмінні кава та зефір. Про Юрку інакше говорити неможливо...

«Я Б З ГОТОВНІСТЮ ПОМІНЯВ СЕБЕ НА ТЕБЕ. ТИ БУВ СПРАВЖНИЙ...»

– Рома, розкажи про Юру, як ти з ним познайомився і як ти з ним їздив на Схід.

Познайомилися ми з Юркою в 2014 році, коли він із товаришами приїхав, аби через нас замовити каски та бронжилети для збаразьких хлопців. Вони взяли один бронжилет, аби випро-

бувати його надійність, тоді привозили в Україну сталь з Фінляндії чи Швеції, різали тут, чохлали на них шили волонтери. Через якийсь час Юра повернувся – переконався у надійності бронжилетів і сказав, що будуть брати їх для хлопців.

Так ми і познайомилися. Ми не були друзями з дитинства, нас просто разом звела війна. Це справді була велика світла людина, яка, працюючи головою райадміністрації, їздила після роботи в Тернопіль на Штаб, бо вболівала за наших бійців. Юра, де тільки міг, діставав гроші для купівлі касок, бронжилетів, форми... А у 2014 році взагалі був повний «аврал», тобто на фронт треба було все. Юрка почав до нас їздити щовечора після роботи. Щоразу до нас на Штаб вривалося цих сто з гаком кілограмів щастя, починало нишпорити по закапелках, по можна взяти, за що отримав в нас позивний «Моль» (Як у анекдоті, де коханець сховався в шафу і намагався не просто тихенько втікати, а ще й шубу прихопити. «Ти хто?» – питає чоловік, прокинувшись серед ночі. – «Моль, спи.» – «А шубу куди тягнеш?» – «Вдома з'їм»). Доходило до курйозів: був у нас такий Андрійко, ходив нам помагав до нас на Штаб. Раз щось йому потрібен був Юра, і він подзвонив в райадміністрацію в Збараж і каже: «Чи можу я поговорити з Юрою Моль?» – «У нас такого немає», – «Та як, – каже, – він в вас там голова!» – «Ні, в нас Горайський голова».

Словом, не було такого дня, щоб він нічого не взяв: «Ну дай хоч щось, хоч що-небудь! Ну що я додому нічого не повезу в Збараж хлопцям?».

...За кілька днів Юрка із Санею, з яким пізніше загинув у одному бою, відвозили мене до Волновахи, де я мав сідати на поїзд до Тернополя. Ніколи ми так не прощалися, як цього разу. Юрка відчував. Він знав, що не вернеться. І відчували всі. Вони тоді довго стояли на пероні, вже поїзд від'їжджав, я казав: «Юрка, їдьте на базу, в вас ще дорога!», а вони дивились на мене: «Та ми, типу, встигнемо...» Останній раз, коли я їх бачив живими, так вони в мене перед очима обоє.

АБИ НЕ ЗАБУЛИ

Я стараюся щось робити, аби про Юрку не забували, ми з однокласниками перейменували на його честь спортивну школу, де Юрка плавав, встановили табличку, провели минулого року перший чемпіонат з плавання пам'яті Юри, цього року, сподіваюсь, проведемо наступний. Я його буду пам'ятати постійно. Юрка пару раз приходив до мене в сні, питався: «Чи ти пам'ятаєш, що там хлопцям треба було завезти те і те?» Так, перед Юркиною загибеллю ми зідзвонювались і уточнювали, кому із хлопців що потрібно привезти.

Я хочу сказати, що владу ти можеш любити чи не любити, але країну, в якій ти живеш, любити повинен. Повинен віддати їй частину себе, свого життя, свого здоров'я, або все життя, все здоров'я, – кому як пощастить – аби наші діти не чули стрілянини та вибухів. Щоб відродити країну, потрібно щось робити. Незалежність безплатною не буває, вона дістається у важкій боротьбі. Мої діти знають, що їхнє життя оплачено чиею смертю, чимось здоров'ям. Мої діти знають, де в тата рюкзак, що там запований автомат і тато часом зривається і їде, бо там, на Сході, війна...

Ліля МУСІХІНА

Українські студії стратегічних досліджень 9 вересня 2018 р. на фестивалі Голосіївська криївка провели тематичну гутірку «Націоналісти в перших визвольних змаганнях»

Проєкт присвячений висвітленню недооцінених в ході історії постатей Миколи Міхновського, Дмитра Донцова, Євгена Коновальця, які на початку століття стали творцями українського націоналізму, зуміли сформувати політичне, інтелектуальне та військове середовище, сила і дух якого тримає українську націю і донині.

Модератор заходу, директор аналітичного центру Українські студії стратегічних досліджень Юрій Сиротюк зауважив, що саме націоналісти в період відзначення перших визвольних змагань заслуговують бути пошанованими. «Люди початку ХХ століття повально хворіли модою соціалізму, захоплювалися чужими ідеями. Саме М. Міхновський зауважив, що «головна причина нашої нації – брак націоналізму серед найширшого її загалу. Д. Донцов сформулював ідеологію націоналізму. Не раціональну, де все написано, пояснено, а ідеологію волонтаристичну, яка казала, якщо ти віриш, якщо ти маєш мету – борись, незважаючи ні на що. І ця ідеологія породила покоління С. Бандери, Р. Шухевича, Я. Стецька, А. Мельника, які в найважчий період показали найкращий вияв боротьби. Необхідно також вивчати діяльність Є. Коновальця, людини, яка створила найдисциплінованішу частину часів Перших визвольних змагань, створив УВО, ОУН. Саме націоналісти сформували ідеологію боротьби і незалежності України, саме націоналісти намагалися переламати суспільну думку і формувати наступальну психологію українців, саме націоналісти сформували найбоєдатнішу організацію ОУН і УПА», – відзначив політик.

Політолог, кандидат історичних наук Євген Костюк підкреслив роль у перших визвольних змаганнях зачинателя українського націоналізму Миколи Міхновського: «Українці перейшли від культурництва, аполітичного просвітництва зробили величезний крок, заявивши, що вони нація. Саме М. Міхнов-

ГОЛОСІЇВСЬКА КРИЇВКА

ський був автором багатьох документів націоналістичного характеру Братства тарасівців, Київської студентської громади, в тому числі і відомого тексту «Життєве кредо молодих українців».

Піднімаючи мілітарну тему, науковець відзначив ту роль, яку відіграв М. Міхновський у створенні українського війська: «М. Міхновський створює клуб ім. Полуботка, також перший український добровільний підрозділ, перший український козацький полк ім. Б.Хмельницького. Він пропонував українцям підніматися, збирати боєдатні частини, однак діячі Центральної ради звели все до українізації армії. Діячі Центральної ради боялись Міхновського, його націоналістичних ідей, як і сучасна влада боїться добровольчих формувань. З іншого боку, вони боялись військового Бонапарта, переходу влади до рук військових. Євген Маланюк пізніше писав, що голос Міхновського був голосом волаючого в пустелі», – підсумував Євген Костюк.

Постаті Дмитра Донцова була присвячена доповідь редактора бандерівської газети «Шлях перемоги» Віктора Рога.

Під час виступу він зазначив: «Під час революції багато задавало питання – чому так сталося? Тому, відповіді дає Д. Донцов, що в нас було тисячі туманних ідей, ідейок, проектів замість

одної конкретної всеобіймаючої ідеї. Тому що в нас були тисячі хирлявих, слабеньких волей замість однієї могутньої сталевий волі. Людей волі, людей віри і людей чину і виховував на своїх працях Д. Донцов. Його головна праця «Націоналізм», котра вийшла 1926 р. стала Євангелієм для цілого покоління українців аж до сучасності».

Публіцист відмітив необхідність популяризації ідей Дмитра Донцова, вдячний тим, хто долучаються до видання його спадщини, хто видає його праці, і насамперед, тим, хто на його працях виховувався, виховується і захищає зі зброєю в руках українську державу. «Хто був Д. Донцов у час визвольних змагань. Він був творцем українського війська, творцем української ідеї. Хто був Д. Донцов в історії українського руху. Він був тим, хто вивірив нашу ідею з хаосу, зі зневіри, і поставив напрям українського руху на новий шлях. Там де нас згинали, він нас випрямляв, там де нас принижували, він нас возвеличував, там де нас розманіжували, він нас ставив. Згадуємо Д. Донцова в рік його ювілею, вивчаймо його твори і з його творами йдемо вперед до переможного майбутнього», – наголосив Віктор Рог.

Голова ОУН Богдан Червак проаналізував військові здобутки вождя, полковника Євгена Коновальця, виділяю-

чи етапи його діяльності під час перших визвольних змагань.

«Євген Коновалець дуже адекватно аналізує ситуацію, яка склалася на українських землях і розуміє, що незалежність України можлива, коли ми будемо мати свою армію, а не сильну політичну партію. Він починає творити Галицько-буковинський курінь. Скоро військовий підрозділ стає прототипом української армії. Він не повертається до Західної України, а приєднується до Центральної ради і каже, що шлях до Львова лежить через Київ».

Курінь фактично виконував роль національної гвардії. Не було кому охороняти національний уряд, банк, громадські і державні об'єкти і всі звертались до Є. Коновальця. Це було фактично єдине об'єднання, яке не можна було перереагувати. Як тільки приходили більшовицькі агітатори, їх просто розстрілювали. Курінь практично не допустив контрреволюції в Києві на заводі «Арсенал».

Своєрідно зустрів Є. Коновалець етап Гетьманату. Він чекав наказу придушити заколот і не допустити гетьмана. Але його не було і німецькі частини почали роззброювати загін. Коли П. Скоропадський приймає рішення про створення збройних сил і намагається залучити Є. Коновальця, той займає державницьку позицію не входить в дискусію сторін, але прагне зміцнити військові загони. Але як тільки П. Скоропадський підписує грамоту, про єдність з «білою» Російською федерацією, Є. Коновалець не вагається і виступає проти Гетьмана, відбувається бій Мотовилівкою і до влади приходять Директорія. Це був триумф Коновальця», – зауважує Богдан Червак.

Підсумував виступи заступник голови Українського інституту національної пам'яті, кандидат історичних наук Володимир Тилішак, який відмітив що залишається недооціненою революція 1917 – 21 рр., яка завершила формування модерної української нації. Ми сьогодні продовжуємо столітню боротьбу за незалежність.

Закінчення. Початок на 1 стор.

Сьогодні український народ стоїть перед загрозою втрати незалежної національної держави через анексію Криму Московщиною та її воєнну агресію на Донбасі. Недорозвалена російська імперія, вражена бацилами рускомірвського шовінізму та кагебісько-комуністичного імперіалізму, огортавшись знову загрозою найближчим сусідам та всьому цивілізованому світові. Підігрівання збройного вірмено-азербайджанського конфлікту в Нагірному Карабасі, окупація Придністров'я, геноцид чеченців, агресія проти Грузії з окупацією Південної Осетії і Абхазії, спроба повномасштабної окупації України, сірійське народовбивство, створення ІДІЛ, допомога талібан в Афганістані та Пакистані – лише фрагменти світової війни нового гібридного типу, яку розгортає Московська імперія проти цивілізованих країн, та яка, за твердженням експертів, мати-

СПІЛЬНЕ ЗВЕРНЕННЯ З НАГОДИ 90-Ї РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

ме характер локальних воєнних конфліктів та всепланетарних дезінформаційних, психологічних, нейролінгвістичних та кібернетичних атак на громадянство, на функціонально важливі державні органи та об'єкти критичної інфраструктури. Більше того, сьогодні зафіксовано фейково-тролінгове та кібернетичне втручання Кремля у вибори 18 країн з метою деформувати волевиявлення громадян та привести до влади лояльні до Москви політичні сили, фінансовані з Кремля. І лише остаточна дезінтеграція російської імперії може зупинити чергову загальносвітову катастрофу.

Але завдання українського націоналізму далеко не ви-

черпані і у внутрішній політиці. Провідна ідея створеної в 1929 р. ОУН – Українська Самостійна Соборна Держава, як національна держава українського народу, на сьогодні не втілена в життя. Українці й досі не є справжніми господарями на своїй землі, а українська нація ще не набула повноти влади у власній державі. Вона залишається поневоленою купкою олігархів, які обманом і розбоєм заволоділи значною частиною національних багатств та намагаються вирішувати долю українського народу і держави на свою користь і вигоду. Тому надзавданням українського націоналістичного руху є деолігархізація

країни та передача всієї повноти влади українському народові.

Багатовіковий національно-культурний гніт українського народу окупантами, а з іншої сторони – глобалізація сучасного світу вимагає титанічних зусиль для збереження власного національного обличчя та традиційних цінностей українського народу. Відродження історичної пам'яті національної самосвідомості, української мови та культури – надважливе завдання для українських націоналістів.

За таких обставин український націоналізм і надалі залишається єдиною об'єднуючою силою, що стоїть на сторожі інтересів українського народу.

Відзначаючи пам'ятну дату, ми водночас звертаємося до націоналістів, українських патріотів та всіх, кому дорога пам'ять про минулу боротьбу ОУН та її героїв: гідним вшануванням 90-ї річниці створення Організації Українських Націоналістів стане наша спільна праця та консолідація сил для утвердження тих ідеалів, за які боролася і бореться ОУН. Віра в перемогу надає нам великої духовної наснаги.

Український дієвий патріотизм, чільними носіями якого є українські націоналісти, має виконати своє історичне завдання – звільнити нашу землю від московських окупантів, привести українську націю до влади у всіх сферах буття в незалежній і соборній Українській державі!

Богдан ЧЕРВАК,
Голова ОУН
Степан БРАЦЮНЬ,
Голова КУН